

3. Кастельс М., Хіманен П. Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель. Пер. з англ. – К., 2006.

4. Дюжев Д.В. Інформаційне суспільство: соціально-правова парадигма суспільного розвитку: Автореф. дис... канд. філософ. наук: 09.00.03. – Донецьк, 2004.

Косова Е.В.

*кандидат економічних наук,
Класичний приватний університет*

РОЗВИТОК МЕТОДОЛОГІЇ НАУКИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Система фінансового права України є частиною всієї правової системи держави, об'єктивним явищем, яке не залежить від волі окремої людини, а визначається характером фінансових відносин. Вакарюк Л.В. розкриває взаємозв'язок предмета та методу фінансово-правового регулювання, з'ясовує специфіку бюджетного права України як особливого розділу фінансового права [1, с. 11]. Фінансове право традиційно визначають як сукупність юридичних норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають в процесі утворення, розподілу та використання грошових коштів (фінансових ресурсів) держави, місцевого самоврядування, населення і підприємств, необхідних для реалізації їх задач і потреб. Фінансове право складається з правових інститутів – самостійних видів родових фінансових відносин.

Фінансово-правовий інститут є сукупністю структурно-відокремлених фінансово-правових норм, які утворюють цілісний комплекс, достатній для повного та узгодженого регулювання визначеного виду найбільш стійких та функціонально однорідних фінансових відносин, або окремих сторін, елементів фінансових відносин, незалежно від їх видової належності. Отже при визначенні інститутів фінансового права пропонується виходити з сутності фінансових відносин, вважаючи, що фінансові правовідносини існують в межах фінансових відносин. З цієї точки зору інститутами фінансового права пропонується вважати такі: бюджетне право; правове регулювання доходів публічних фондів, податкове право, правові засади публічних видатків і бюджетного фінансування; правове регулювання фінансової діяльності публічних фондів соціального призначення; валютне регулювання та валютний контроль. При цьому в межах фінансового права існують норми, що визначають фінансову дисципліну та фінансовий контроль в державі.

Дмитрик О.О. визначає фінансові правовідносини як вид фінансових (економічних) відносин, урегульованих фінансово-правовою нормою, їх суттєвими ознаками є: виникнення, зміна та припинення у сфері фінансової діяльності держави; майновий характер; участь держави або уповноваженого нею державного органу; виникнення, зміна і припинення виключно на підставі законів. Об'єктом фінансових правовідносин є сукупність централізованих і специфічних децентралізованих публічних фондів фінансових ресурсів [2, с. 7].

Фінансова діяльність держави – це врегульований нормами права планомірний процес мобілізації, розподілу, перерозподілу й використання централізованих і децентралізованих публічних фондів коштів з метою виконання завдань і функцій державою. Централізовані фонди в Україні представлені лише Державним бюджетом та публічними фондами соціального призначення, оскільки діяльність інших позабюджетних фондів заборонена. Згідно п. 9 ст. 13 Бюджетного Кодексу Створення позабюджетних фондів органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими бюджетними установами не допускається. Відкриття позабюджетних рахунків для розміщення бюджетних коштів (включаючи власні надходження бюджетних установ) органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та іншими бюджетними установами забороняється. Децентралізовані фонди – це місцеві бюджети та фонди, створені на рівні суб'єктів господарювання – державних і комунальних підприємств. Указане вище положення Бюджетного Кодексу України суперечить змісту Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», яке набрало чинності з 01 січня 2016 р. Згідно з ним бюджети отримують право, окрім органів Державного казначейства України, відкривати рахунки і депозити до запитання у банках, а також отримувати кредити від них. Таким чином, взаємовідносини бюджетів із банками будуть базуватися відповідно до диспозитивного методу.

Фінансове право характеризується імперативним методом правового регулювання, або методом владних приписів. Однак це положення не виключає реалізації принципу взаємної відповідальності сторін у фінансових правовідносинах, а саме: що держава в особі уповноважених органів виступає не тільки носієм влади, а й суб'єктом, відповідальним за свої дії перед іншими (зобов'язаними) учасникам зазначених відносин. Більше того, впровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі створює передумови для розвитку рівноправних правовідносин бюджетів із банківськими установами та виникнення диспозитивного методу в фінансовому праві.

Розвиток фінансово-кредитних відносин позначається на предметі, методі, формуванні нових інститутів фінансового і банківського права. Децентралізація державного управління зміщує акцент із централізованих фондів фінансових ресурсів у бік децентралізованих, зростає роль такого суб'єкта фінансових правовідносин, як територіальні громади. У сучасних кризових умовах, які супроводжуються бюджетним дефіцитом, значними зовнішніми і внутрішніми запозиченнями, а також масовим банкрутством банків, актуальним є виділення в окремі інститути фінансового права: правового регулювання державного, муніципального боргу і кредиту.

Список використаних джерел:

1. Вакарюк Л.В. Інститути бюджетного права як підгалузі фінансового права: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Л.В. Вакарюк ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – К., 2009. – 20 с.
2. Дмитрик О.О. Зміст та класифікація фінансових правовідносин: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О.О. Дмитрик ; Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2003. – 20 с.

Летка Д.А.

студентка,

Науковий керівник: Ковтун М.С.

кандидат юридичних наук, асистент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ЗАБОРОНА ЖЕБРАКУВАННЯ В МЕТРОПОЛІТЕНІ

Метрополітен – це найбільш популярний засіб громадського транспорту, так як рух у великих містах надзвичайно ускладнений і доїхати вчасно з однієї точки в іншу, минаючи затори, дозволяють тільки швидкі підземні міські потяги. Наприклад, кожного дня Харківським метрополітеном користується близько 800 тис. пасажирів (в окремі дні цей показник перевищує 1 млн. пасажирів). Це становить біля 50% від загального обсягу міських пасажирських перевезень. Але останнім часом в метрополітені можна побачити стихійне жебракування, яке завдає чималих незручностей, дискомфорту пасажирам.

Однак, працівники станцій на яких покладена їх основна робота з обслуговування громадян, не в змозі одночасно контролювати порядок і боротися із жебракуванням у вагонах.